

JÓSA ANDRÁS MÚZEUM

NKA Közgyűjtemények Kollégiuma
Pályázati azonosító: 3509/01230

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A „Hiánypótló és ritka néprajzi tárgyak megvásárlása” címmel benyújtott, 500.000 Ft támogatásban részesülő pályázatunknak köszönhetően a pályázatban jelzett rakamazi magángyűjtő, Nagy Sándor gyűjteményéből az eredetileg tervezett 101-ből 63 db tárgyat vásároltunk meg. A kiválasztás fő szempontja az volt, hogy a Jósza András Múzeum, illetve a néprajzi osztályaként működő Sóstói Múzeumfalu gyűjteményét kiegészítsük olyan tárgyakkal, amelyek a leginkább hiányoznak, amelyeket jól tudunk használni, vagy amelyek ma már ritkán fellelhetők. A tárgyak többsége jó állapotú, így – a megfelelő konzerválás után – alkalmasak arra, hogy a Múzeumfalu enteriórjeiben kiállítsuk őket a már megrongálódott, avítottá vált hasonló tárgyak helyett (pl. vesszőtárgyak, kerámiák, bútorok, mezőgazdasági és háztartási eszközök). A tárgyak másik része a néprajzi gyűjteményt egészíti ki korábban hiányzó, vagy kevésbé reprezentált tárgytypusokkal (pl. kanta, szilke), teljesebbé téve a kollekciónkat. A műtárgyak kisebb része különlegességénél fogva időszaki kiállításokban kap majd helyet (pl. a lószerszám díszek, lakodalmas tábla), vagy múzeumpedagógiai foglalkozásokon tudjuk használni őket (pl. a borászati eszközök).

Szakmai szempontból mindenképpen sokat nyert a múzeum a kollekcióval, hiszen egyfelől valóban ritkán fellelhető vagy számunkra hiánypótló tárgyak kerültek a gyűjteményünkbe, másfelől megszerzésük mind archiválási szempontból, mind gyakorlati-felhasználási szempontból nagyon fontos volt.

Ezúton is köszönjük az NKA támogatását!

Dr. Ratkó Lujza
néprajzkutató

Nyíregyháza, 2016. július 13.

MEGVÁSÁROLT NÉPRAJZI TÁRGYAK LISTÁJA

	Tárgy neve	Mérete	Származási helye, kora	Állapota	Egyéb megjegyzés	Ára	Leltári szám	
1.	Lakodalmas vendégfogadó tábla	H: 140,5 cm M: 51,5 cm	Nyírcsaholy környéke	jó, hátoldala léccel megerősítve	ritka, szokáshoz kapcsolódó tárgy: faragott fatábla „Isten hozta” felirattal (lakodalmakban használták, kapu fölé tették)	15.000 Ft	J 2016.1.20	
2.	Abrakoskosár	Sz. átm: 87 cm F. átm: 64 cm M: 44 cm	Nyírbátor környéke	jó	anyaga vessző kétfülű	12.000 Ft	J 2016.1.1	
3.	Gyümölcszedő kosár	Sz. átm: 41,5 cm F. átm: 37 cm M: 39 cm	Nyírbátor környéke	jó	anyaga vessző kétfülű	3.500 Ft	J 2016.1.2	
4.	Evőeszköztartó kosár	H: 30,5 cm Sz: 12,5 cm M: 19 cm	Nyíregyháza–Borbánya	használt, ép		2.500 Ft	J 2016.1.5	

5.	Gyümölcsös- kosár	Sz. átm: 39 cm F. átm: 26 cm M: 30,5 cm	Nyírbátor környéke	jó	anyaga vessző kétfülű	3.500 Ft	J 2016.1.3	
6.	Fedeles diószedő kosár	Sz. átm: 26 cm F. átm : 31 cm M: 34 cm	Milota környéke	jó	ritka fedeles forma egyfülű	6.000 Ft	J 2016.1.4	
7.	Fonott utazóláda	H: 71,5 cm Sz: 40 cm M: 28 cm	Nyíregyháza	használt	ritkán fellelhető fonott vessző	7.000 Ft	J 2016.1.7	
8.	Fonott utazóláda	H: 54 cm Sz: 35 cm M: 25 cm	Nyíregyháza	használt	ritkán fellelhető fonott vessző	5.000 Ft	J 2016.1.8	

9.	„Brúgó”	H:138 cm Sz: 150 cm M: 30 cm	Nagyecsed	rozsdás	házilagos készítésű, anyaga fa és vas nagygazda tulajdona volt	5.000 Ft	J 2016.1.24	
10.	„Brúgó”	H: 169 cm Sz: 171,5 cm M: 26 cm	Nagyecsed	lemezzel javított	ritkán fellelhető, házilagos készítésű, kézi faragású fafogakkal nagygazda tulajdona volt	8.000 Ft	J 2016.1.26	
11.	„Brúgó”	H: 154 cm Sz: 194 cm M: 26 cm	Nagyecsed	lemezzel javított	ritkán fellelhető, házilagos készítésű, kézi faragású fafogakkal nagygazda tulajdona volt	8.000 Ft	J 2016.1.25	
12.	Kenderfésű	H: 63 cm Sz: 18,5 cm M: 16 cm	Milota környéke	erősen használt, ép	anyaga fa és vas	6.000 Ft	J 2016.1.12	
13.	„Rocska” (sajtár)	Sz. átm: 25 cm F. átm: 19,5 cm M: 27,5 cm	Mándok környéke	ép	nyeles dongás edény	5.000 Ft	J 2016.1.14	

14.	Lekvárkeverő	H: 119,5 cm Sz: 45 cm	Tarpa	ép	különleges, ritka forma, díszített	12.000 Ft	J 2016.1.16	
15.	Fa tolltartó	H: 23,5 cm Sz: 9 cm M: 4,5 cm	Nyíregyháza	ép, kissé tintás	dupla fiókos, redőnyös teteje kihúzható	2.500 Ft	J 2016.1.30	
16.	Kenyérkelesztő edény	Sz. átm: 29 cm F. átm: 15 cm M: 12 cm	Nyíregyháza	kissé deformált, használt	ritkán fellelhető kéregedény	1.500 Ft	J 2016.1.9	
17.	„Tejescsupor” (köcsög)	Sz. átm: 12 cm F. átm: 7 cm M: 21 cm	Demecser környéke	használt, néhol lepattogzott máz	növényi motívummal díszített	6.000 Ft	J 2016.1.42	
18.	Gyümölcszedő kanál	H: 60,5 cm Sz: 14,5 cm	Tarpa	használt, repedt	anyaga fa	2.500 Ft	J 2016.1.10	

19.	Vályogsímító kanál	H: 21 cm Sz: 11 cm M: 9 cm	Szabolcs megye	használt, kissé szuvas	anyaga fa vasalótalp alakú	1.500 Ft	J 2016.1.11	
20.	Egyes járom	H: 73 cm Sz: 42 cm	Tiszaamogyorós	használt	ritkán fellelhető anyaga fa és vas	5.000 Ft	J 2016.1.17	
21.	Fazék	Sz. átm: 17,5 cm F. átm: 14 cm M: 22 cm	Kisvárdá	máza kissé lepattogzott	egyfüles díszített agyagedény	4.500 Ft	J 2016.1.38	
22.	Csőrös kanta	Sz. átm: 9,5 cm F. átm: 11,5 cm M: 31 cm	Szabolcs megye	ép, kicsit kopott	ritkán fellelhető vonaldíszes, egyfüles, csőrös forma	15.000 Ft	J 2016.1.37	

23.	Tarkedlisütő	H: 40 cm Sz: 29 cm	Szabolcs megye	rozsdás, kopott	7 rekeszes	6.000 Ft	J 2016.1.32	
24.	Fakulacs	Átm: 30 cm Sz: 23 cm	Mátészalka	használt	bőr és fa, rézszegecses, dugója nincs meg, talpán AL monogram	6.000 Ft	J 2016.1.34	
25.	Üveglopó	H: 75,5 cm	Rakamaz	végéből kicsi lepattant	ritka hutaüveg az 1800- as évek második feléből	8.000 Ft	J 2016.1.53	
26.	Ostyasütő	H: 74,5 cm Átm: 14,5 cm	Nyírtura	ép	ostyasütő része díszített, monogramos	15.000 Ft	J 2016.1.33	
27.	„Csepegtető” (prés alá való)	Sz. átm: 54 cm F. átm: 48 cm M: 38 cm	Szabolcs megye	használt	dongás edény	6.000 Ft	J 2016.1.19	

28.	Puttony	Sz. átm: 42 cm F. átm: 34 cm M: 48,5 cm	Rakamaz	használt, kissé deformálódott	dongás, vasabroncsos	5.000 Ft	J 2016.1.21	
29.	„Lívó” (borhoz való tölcsér)	Átm: 30,5x40 cm M: 20 cm	Szabolcs megye	kissé repedt	kisméretű kétfülű fateknő közepén vastölcsérrel	2.500 Ft	J 2016.1.22	
30.	Porcelán mángorló	H: 57,5 cm Sz: 34,5 cm M: 2,5 cm	Nyíregyháza	farásze szuvas, porcelánja ép	ritkán fellelhető anyaga fa és porcelán	5.000 Ft	J 2016.1.18	
31.	„Putina” (lisztároló edény)	Sz. átm: 23,5 cm F. átm: 27 cm M: 35 cm	Milota	kissé szuvas	ritkán fellelhető kéregedény	3.500 Ft	J 2016.1.13	

32.	Krumplitörő (állványos)	H: 67 cm Sz: 18 cm M: 69 cm	Petneháza	használt	ritkán fellelhető forma	12.000 Ft	J 2016.1.28	
33.	Kenderfonal orsóval	H: 25 cm Sz: 9 cm	Szabolcs megye	ép	ritkán fellelhető esztergált orsóra tekert kenderfonal LA monogram	2.500 Ft	J 2016.1.31	
34.	Utazóláda	H: 38,5 cm Sz: 26 cm M: 29 cm	Nyíregyháza	erősen használt	ritka forma anyaga fa, réz és vas szögletes alakú	15.000 Ft	J 2016.1.36	
35.	Tejfölös csupor	Sz. átm: 8,5 cm F. átm: 5,5 cm M: 15 cm	Szabolcs megye	pereménél kissé lepattogzott a máz	kívül zöld, belül sárga mázás egyfülű agyagedény	2.000 Ft	J 2016.1.39	
36.	Tejfölös csupor	Sz. átm: 8,5 cm F. átm: 5,2 cm M: 12,5 cm	Szabolcs megye	kopott, helyenként lepattogzott máz	fehér alapon zöld csíkokkal díszített mázás egyfülű agyagedény	2.000 Ft	J 2016.1.41	

37.	Tejfölös csupor	Sz. átm: 9 cm F. átm: 5,5 cm M: 14 cm	Szabolcs megye	kopott, helyenként lepattogzott máz	barnás, sötétebb barna foltokkal díszített mázas egyfülű agyagedény	2.000 Ft	J 2016.1.40	
38.	Szék	Sz: 40 cm M: 88,5 cm	Szabolcs megye	kopott, lába hiányos	ritkán fellelhető tulipán formájú díszített háttámlájú faszék	15.000 Ft	J 2016.1.23	
39.	Kávédaráló	Sz: 11 cm M: 17,5 cm	Kisléta	kissé deformált	„Baross” feliratú réz kávédaráló kis fafiókkal	5.000 Ft	J 2016.1.55. 1–2	
40.	Daráló	Sz: 12,5 cm M: 19 cm	Nagykálló	jó	ritka forma lakozott fém fiókos fa daráló	7.000 Ft	J 2016.1.56. 1–2	

41.	Tintatartó	Sz: 16,5 cm M: 5 cm	Nyíregyháza	jó, enyhén korrodált	karcolt díszítésű réz tintatartó	12.000 Ft	J 2016.1.54. 1-2	
42.	Zabla	H: 27,5 cm Sz: 15,5 cm	Mátészalka	jó	ritkán fellelhető réz	3.500 Ft	J 2016.1.63	
43.	Lószerszám dísz	H: 11 cm Sz: 8,5 cm	Mátészalka	jó	ritkán fellelhető anyaga réz, patkó alakú, közepén lovas figurával	2.500 Ft	J 2016.1.59	
44.	Lószerszám dísz	H: 10 cm Sz: 7,7 cm	Mátészalka	jó	ritkán fellelhető anyaga réz, patkó alakú, közepén lófejvel	2.500 Ft	J 2016.1.57	
45.	Lószerszám dísz	H: 9 cm Sz: 7,3 cm	Mátészalka	jó	ritkán fellelhető anyaga réz, kör alakú, közepén koronával	2.500 Ft	J 2016.1.60	

46.	Lószerszám dísz	H: 8 cm Sz: 7,5 cm	Mátészalka	jó	ritkán fellelhető anyaga réz, kör alakú, közepén oroszlán figurával	2.500 Ft	J 2016.1.58		
47.	Lószerszám dísz	H: 8 cm Sz: 7,5 cm	Mátészalka	jó	ritkán fellelhető anyaga réz, kör alakú, lyukacsos szélű, oroszlánfej díszíti	2.500 Ft	J 2016.1.61		
48.	Sörényfésű	H: 15 cm Sz: 12 cm	Mátészalka	hiányos	ritkán fellelhető anyaga réz, lovas és ló figurával	12.000 Ft	J 2016.1.62		
49.	Olló	H: 20,5 cm Sz: 9,5 cm	Szabolcs megye	ép, rozsdás	ritka forma kovácsoltvas, tulipán mesterjegyes	15.000 Ft	J 2016.1.35		
50.	Karospad	H: 189 cm Sz: 99 cm M: 55 cm	Ajak	jó	barnára festett díszített	55.000 Ft	J 2016.1.27		

51.	„Cserpa”	Sz. átm: 25 cm F. átm: 33 cm M: 41 cm	Tiszaoggyorós	használt	dongás edény	5.000 Ft	J 2016.1.15	
52.	Állványos morzsoló	H: 94 cm Sz: 100 cm M: 13,5 cm	Nyíregyháza	használt	ritka forma házilagos készítésű	13.000 Ft	J 2016.1.29. 1-3	
53.	Mázás fazék	Sz. átm: 16,3 cm F. átm: 14,7 cm M: 29 cm	Nyíregyháza Egyház u.	ép	kétfülű, 5 csíkkal és virágmintával díszített mázás agyagedény	15.000 Ft	J 2016.1.43	
54.	Mázás fazék	Sz. átm: 15 cm F. átm: 13 cm M: 24,5 cm	Nyíregyháza Egyház u.	ép	egyfülű agyagedény	10.000 Ft	J 2016.1.44	

55.	Lakodalmas fazék	Sz. átm: 25 cm F. átm: 16 cm M: 41,5 cm	Nyíregyháza	használt, ép	ritkán fellelhető gömöri fazék	35.000 Ft	J 2016.1.47	
56.	„Szilke” lekváros szilke	Sz. átm: 14,5 cm F. átm: 12,5 cm M: 26 cm	Tarpa	használt, ép	kétfülű, festett virágmintás mázas agyagedény	10.000 Ft	J 2016.1.45	
57.	Kancsó	Sz. átm: 11 * 7 cm F. átm: 8,5 cm M: 18,5 cm	Nyíregyháza Egyház u.	ép	anyaga gránit fehér mázas, festett virágmintás	3.500 Ft	J 2016.1.51	
58.	Tejfelescsupor	Sz. átm: 10,5 cm F. átm: 9 cm M: 10 cm	Nyíregyháza Egyház u.	használt	ritka forma kék-piros virággal díszített fehér kerámia	7.000 Ft	J 2016.1.50	
59.	Ételhordó	Sz. átm: 16,5 cm F. átm: 16,5 cm M: 8 cm	Nyíregyháza Egyház u.	használt	porcelán ételhordó virágdíszítéssel	4.000 Ft	J 2016.1.52.1	

60.	Ételhordó	Sz. átm: 16,5 cm F. átm: 16,5 cm M: 8 cm	Nyíregyháza Egyház u.	használt	porcelán ételhordó virágdíszítéssel	4.000 Ft	J 2016.1.52.2	
61.	Tál	Sz. átm: 23 cm F. átm: 16 cm M: 10,5 cm	Nyíregyháza Egyház u.	használt, ép	kívül sárga, belül fehér mázás gránit edény	3.500 Ft	J 2016.1.48	
62.	Levesestál	Sz. átm: 27 cm F. átm: 18,5 cm M: 11 cm	Nyíregyháza Egyház u.	használt, ép	fehér színű, felső peremén kék pontozással díszített, dombormintás gránit edény	3.500 Ft	J 2016.1.49	
63.	Vászonfazék	Sz. átm: 16 cm F. átm: 13,5 cm M: 31 cm	Szabolcs megye	jó	ritka forma: két aszimmetrikus fül	20.000 Ft	J 2016.1.46	
Összesen:						500.000 Ft		